

JAVNA ZDRAVSTVENA USTANOVA
ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Zenica, Aska Borića 28.
Tel. 032 244 544, 032 201 320,
032 201 321, Fax: 032 201 322.
www.zedo-ovisnost.ba
e-mail zdkovisnosti@bih.net.ba

PLAN IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA ZA PROVOĐENJE STRATEGIJE ZA PREVENCIJU I BORBU PROTIV KORUPCIJE ZA PERIOD 2022.-2025. GODINA

Zenica, decembar 2022. godine

SADRŽAJ

LISTA AKRONIMA	3
TEKSTUALNI DIO	4
UVODNI DIO O KORUPCIJI.....	4
OPĆI OKVIR I STVARNI I MJESNI OBUHVAT STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD 2022-2026	5
VIZIJA.....	7
OPĆI CILJ	7
SPECIFIČNI CILJEVI	8
STRATEŠKI CILJEVI.....	9
NAČELA	9
JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA.....	12
REGULATORNI OKVIR RADA.....	12
INTERNI PRAVNI AKTI ZAVODA	14
VIZIJA ZAVODA ZA BOLESTI OVISNOSTI ZE-DO KANTONA	14
MISIJA ZAVODA ZA BOLESTI OVISNOSTI ZE-DO KANTONA.....	14
TEMELJNI PRINCIPI RADA ZAVODA SU:	15
CILJ I STRATEŠKI PRINCIPI RADA ZAVODA	15
DJELATNOST ZAVODA	15
ORGANIZACIJA I RAD ZAVODA	16
TABELARNI DIO	18
STRATEŠKI CILJ 1	19
USPOSTAVA NORMATIVNOG I STRATEŠKOG OKVIRA ZA EFIKASNU PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE - NASTAVAK JAČANJA INSTITUCIONALNIH KAPACITETA JZU ZAVODA ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	19
STRATEŠKI PROGRAM 1.1.	19
STRATEŠKI OKVIR ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE.....	19
STRATEŠKI PROGRAM 1.3.	19
JAČANJE KAPACITETA ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE U JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA	19
STRATEŠKI PROGRAM 1.4.	20
ZAKONODAVNI OKVIR ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE U BIH I ZDK – UNAPREĐENJE ANTIKORUPCIJSKIH PROPISA I OBLASTI ZAŠTITE PRIJAVITELJA I KORUPCIJSKIH RIZIKA U PROPISIMA	20
STRATEŠKI CILJ 2	21

RAZVIJANJE, PROMOVIRANJE I PROVOĐENJE PREVENTIVNIH ANTIKORUPCIJSKIH AKTIVNOSTI U JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	21
STRATEŠKI PROGRAM 2.1.	21
PROAKTIVNA TRANSPARENTNOST	21
STRATEŠKI PROGRAM 2.2.	22
PREVENCIJA KORUPCIJE U JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA	22
STRATEŠKI PROGRAM 2.3.	23
RAZVIJANJE KULTURE INTEGRITETA I ETIČNOSTI U JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	23
STRATEŠKI PROGRAM 2.6.	24
DIGITALIZACIJA ANTIKORUPCIJE	24
STRATEŠKI PROGRAM 3.4.	25
JAČANJE KADROVSKIH I DRUGIH KAPACITETA I PRAVNOG OKVIRA ZA UNAPREĐENJE RADA REVIZIJSKIH INSTITUCIJA	25
STRATEŠKI PROGRAM 3.5.	26
UNAPREĐENJE SEKTORA ZDRAVSTVA.....	26
STRATEŠKI PROGRAM 3.6.	28
UNAPREĐENJE SEKTORA OBRAZOVANJA	28
STRATEŠKI CILJ 4	29
UNAPREĐENJE DJELOTVORNOSTI I EFIKASNOSTI INSPEKCIJSKIH, POLICIJSKIH I PRAVOSUDNIH INSTITUCIJA U OTKRIVANJU I PROCESUIRANJU KORUPTIVNIH KRIVIČNIH DJELA	29
STRATEŠKI PROGRAM 4.3.	29
UPRAVLJANJE RIZICIMA OD KORUPCIJE U KRIZNIM SITUACIJAMA I USLOVIMA KRIZNOG ODLUČIVANJA	29
STRATEŠKI PROGRAM 5.4.	30
KOORDINACIJA, MONITORING I IZVJEŠTAVANJE.....	30

LISTA AKRONIMA

APIK - Agencija za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije

Zakon o Agenciji/APIK-u - Zakon o Agenciji za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije

OECD – Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj

GRECO – Grupe zemalja za borbu protiv korupcije

UNCAC – Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije

WEF – World economic forum

WBG – World bank group

SBK – Strategija za borbu protiv korupcije

ZDK – Zeničko-dobojski kanton

EK - Evropske komisije

BiH - Bosna i Hercegovina

Zavod – JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona

TEKSTUALNI DIO

UVODNI DIO O KORUPCIJI

“Korupcija je svaka zloupotreba moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju, državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko-distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili općinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita.”

Korupcija je ozbiljan problem u savremenom svijetu koja je, u različitim oblicima i razmjerama prisutna svugdje, pa i u ekonomski snažnim, demokratskim i organiziranim državama. Razni faktori koji utiču na stanje i razmjere korupcije, poput historijskih, društvenih, kulturoloških, socijalnih, ekonomskih, sigurnosnih i političkih, čine u životu običnoga građanina i cjelokupnoga društva nesagledive posljedice. Korupcija negativno utiče na ekonomske tokove tako što uzrokuje nepredvidive troškove za investitore koji su obeshrabreni za buduća ulaganja, uzrokuje rast sive ekonomije i smanjenje prihoda države po osnovu neplaćenih poreza, carina i drugih dažbina, povećava troškove administracije, roba i usluga, te smanjuje produktivnost. Ova pojava, u društvenom smislu, utiče na izmijenjen sistem vrijednosti, pogotovo racionaliziranje, pa čak i opravdavanje nezakonitog, posebno koruptivnog ponašanja. U političkom smislu, narušava legitimitet i ugled institucija vlasti, ugrožava ostvarenje načela pravne države i uzrokuje nepovjerenje građana u vlast i političku nestabilnost povećanjem jaza između elita i običnog građanstva.

Korupcija predstavlja posebnu opasnost za države u tranziciji, kojima pripada i BiH, gdje demokratski, institucionalni i vrijednosni sistemi još nisu dovoljno izgrađeni. U takvim državama, neadekvatni pravni i politički mehanizmi ne pružaju dovoljno garancija za efikasnu kontrolu raspolaganja javnim ovlaštenjima, te njihova zloupotreba, zapravo, predstavlja korupciju. Bosna i Hercegovina, kao tranzicijska zemlja, u posljednje vrijeme preduzima određene sistematske aktivnosti na suprotstavljanju takvim zloupotrebama. Prema „Indikatorima upravljanja“ Svjetske banke, Bosna i Hercegovina se u suprotstavljanju korupciji nalazi na 90. mjestu od 190 zemalja i teritorija, dok je prema „Indeksu percepcije korupcije“ Transparency International-a, sa 101. mjesta sa ocjenom 36 u 2019. godini, pala na čak 111. mjesto sa ocjenom 35 (od ukupno 180 zemalja) u 2020. godini.

Zbog svega navedenog, i različitih definiranja pojma korupcije potrebno je navesti i definiciju korupcije kakvom je definiše Građanskopravna konvencija protiv korupcije Vijeća Evrope. Konvencija ukazuje na razne pojavne oblike korupcije koji su sankcionirani normama krivičnog zakonodavstva u BiH. Prema Konvenciji, "korupcija podrazumijeva traženje, nuđenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno, mita ili bilo koje druge nezakonite koristi ili stavljanje toga u izgled, koje izopačuje propisano izvođenje neke dužnosti ili ponašanja koje se zahtijeva od primatelja mita, nezakonite koristi ili osobe kojoj se to stavlja u izgled".

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u martu 2017. godine na preporuku Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH (u daljem tekstu: APIK)

usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije Vlade Zeničko-dobojskog kantona za period 2017-2019 godina. Iako je Vlada Zeničko-dobojskog kantona bila svjesna činjenice da je neophodno najprije ili istovremeno usvojiti Strategiju za borbu protiv korupcije, a tek potom Akcioni plan koji operacionalizira strateške ciljeve i strateške programe iz Strategije, ipak se zbog preporuka krovne antikorupcijske institucije u BiH odnosno APIK-a, opredijelila na navedeni redoslijed usvajanja antikorupcijskog strateškog okvira. Ovaj antikorupcijski strateški okvir predstavlja prvi strateški okvir usvojen na području Zeničko-dobojskog kantona.

Pored gore navedenih stvarnih i praktičnih razloga za donošenje strateškog okvira za borbu protiv korupcije, Zeničko-dobojski kanton je i u formalnoj (zakonskoj obavezi) dužan da osigura uvjete za daljnju izgradnju i unapređenje postojećeg antikorupcijskog strateškog okvira na cijelom svom području u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim nadležnostima. Naime, proces pristupanje Evropskoj uniji strateški je prioritet BiH, a borba protiv korupcije jedan je od ključnih izazova vladavine prava, kao i samodorživog ekonomskog razvoja i kvalitete življenja svakog građanina u BiH. U većini država iz procesa proširenja Unije, u koje se ubraja i BiH, povezan je sa poštivanjem pitanja osnovnih ljudskih prava, radom pravosudnih organa i institucija, pravdom i unutrašnjim poslovima. Budući da se borbi protiv korupcije posvećuje pažnja već u ranoj fazi procesa pristupanja Evropskoj uniji, a da se otvaranje odgovarajućih poglavlja temelji na uvjerljivim rezultatima, BiH treba pokazati odlučnost u preduzimanju konkretnih, sveobuhvatnih i održivih aktivnosti na suprotstavljanju korupcijskim praksama. Pored toga, Zakon o Agenciji za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije (u daljem tekstu: Zakon o Agenciji/APIK-u) nalaže obavezu i kantonalnim vlastima da usvoje vlastite strateške okvire za borbu protiv korupcije.

OPĆI OKVIR I STVARNI I MJESNI OBUHVAT STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD 2022-2026

Opći okvir, koji je prilikom izrade antikorupcijskog strateškog okvira koristila Vlada Zeničko-dobojskog kantona, se sastoji od međunarodnih dokumenata i domaćih strateških okvira kako viših instanci vlasti, tako i sa nivoa vlasti Zeničko-dobojskog kantona, uključujući i prethodno usvojenu Strategiju za borbu protiv korupcije za period 2017-2019 Vlade Zeničko-dobojskog kantona, odnosno polazne, evaluirane izvještaje kantonalnih organa i institucija o ostvarenim rezultatima u prevenciji borbe protiv korupcije proizašlih iz donesenih akcionih planova.

Od međunarodnog pravnog okvira analizirane su sve bitne međunarodne konvencije koje je ratificirala država Bosna i Hercegovina i koje stvaraju i određene obaveze po Zeničko-dobojski kanton. Tu se prvenstveno ističe Konvencija Ujedinjenih naroda za borbu protiv korupcije, koja na sveobuhvatan način pristupa uređuje pristup borbi protiv korupcije. Pored toga su posebno analizirane i Krivičnopravna i Građanskopravna konvencije protiv korupcije Vijeća Evrope. Važno je naglasiti da su prilikom izrade analizirane i mnogi ostali međunarodni dokumenti i preporuke.

Od domaćeg pravnog i strateškog okvira se pored relevantnog zakonodavstva posebno vodilo principima i obavezama koje za Zeničko-dobojski kanton proizlaze iz predložene državne Strategije za borbu protiv korupcije 2020. – 2024., kao i iz prijedloga federalne Strategije za borbu protiv korupcije. Bitno je naglasiti i da se prilikom izrade Akcionog plana

Tim Vlade Zeničko-dobojskog kantona vodio principima iz antikorupcijskog strateškog okvira višeg nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini. Prilikom izrade prethodnog Akcionog plana, kao i Strategije za borbu protiv korupcije Vlade Zeničko-dobojskog kantona, su uzete i preporuke i sugestije APIK-a kao i antikorupcijske mreže u BiH ACCOUNT i Transparency International BiH, kao dvije vodeće nevladine mreže/organizacije u oblasti borbe protiv korupcije. Prilikom određivanja strateških prioriteta, strateških ciljeva i strateških programa bile su uključene sve institucije Zeničko-dobojskog kantona (kantonalni organi uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije, imaju nadležnost po osnovu zakonskih ili vlasničkih prava), koje su dali značajne informacije o najvećim rizicima za pojavu korupcije unutar svoje nadležnosti, uključujući i donesene, pojedinačne planove integriteta. Također, prilikom izrade strateškog okvira, ponovo su razmatrane i obaveze iz opće Reformske agende za Bosnu i Hercegovinu, (za period 2015-2018). Uzimajući u obzir da ovaj strateški okvir Zeničko-dobojskog kantona ujedno predstavlja antikorupcijski strateški okvir kantona koji u bliskoj budućnosti treba da dogradi i sistem prevencije borbe protiv korupcije, prilikom izrade istog su uzeti u obzir svi dosadašnji monitorinzi i evaluacije prethodnih antikorupcijskih strateških okvira državnog i federalnog nivoa sa ciljem izrade najboljih provedbenih modela i praksi implementacije antikorupcijskih politika, uključujući i daljnju izgradnju profesionalnih kapaciteta, (dodatnog kadrovskog i tehničkog kapacitiranja unutar Sektora za borbu protiv korupcije u okviru Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona). Razlozi za ovakav sveobuhvatan pristup jeste opredijeljenost Vlade Zeničko-dobojskog kantona da se sistemski i sveobuhvatno bori protiv korupcije putem preventivnih i represivnih mjera, uz neposrednu pomoć, saradnju i monitoring sa predstavnicima međunarodnih organizacija i predstavnicima organizacija civilnog društva.

Strategija, kao i naredni Akcioni plan su, kao što je već navedeno, izrađeni uz participatorni pristup i to kako u samoj identifikaciji rizičnih oblasti za pojavu koruptivnog ponašanja tako i u smislu predlaganjem mogućih rješenja i konkretnih aktivnosti na prevenciji nastanka korupcije, ali i suzbijanju iste. Prilikom izrade Strategije i Akcionog plana Tim Vlade Zeničko-dobojskog kantona za borbu protiv korupcije je konsultovao i na određeni način ponovo uključio sve institucije u Zeničko-dobojskom kantonu u njegovu izradu na način da su isti predlagali rizične oblasti za pojavu korupcije unutar svoje institucije istovremeno predlažući i konkretne aktivnosti na sprečavanju nastanka koruptivnih pojava. Time se osiguralo da su svi oni subjekti koji trebaju implementirati antikorupcijske aktivnosti u Zeničko-dobojskom kantonu, prethodno i dodatno konsultirani u kreiranju ostvarivih aktivnosti. Prilikom izrade Strategije vodilo se računa da je u implementaciji nužna disperzija odgovornosti na sve društvene subjekte, odnosno pokušao se postići integrisani pristup rješavanju problema.

Strategija se odnosi na kantonalne organi uprave, kantonalne upravne organizacije, pravna lica u kojima Vlada ili kantonalni organi uprave/upravne organizacije, imaju nadležnost po osnovu zakonskih ili vlasničkih prava, te jedinice lokalne samouprave u okviru Zeničko-dobojskog kantona. Pored toga Strategija holističkim pristupom uključuje i sve ostale institucije sa antikorupcijskim nadležnostima u Zeničko-dobojskom kantonu kao i zainteresovana antikorupcijska tijela u BiH, poput APIK-a, Antikorupcionog tima Vlade FBiH i timova za borbu protiv korupcije drugih kantona u Federaciji BiH. Pored toga poželjno je da se uključuje i privatni sektor, akademska zajednica, mediji, nevladine organizacije, dakle i svi ostali građani Zeničko-dobojskog kantona.

VIZIJA

Efikasna, odgovorna i dosljedna primjena antikorupcijskih principa i politika borbe protiv korupcije u javnom sektoru Zeničko-dobojskog kantona, jači institucionalni i normativni okvir, viši stepen vladavine prava i povjerenja građana u institucije Zeničko-dobojskog kantona. Prepoznatljivost po efikasnom sistemu prevencije i borbe protiv korupcije, viši nivo koordinacije i saradnje sa nižim nivoima vlasti (općine i gradovi, te relevantnim domaćim i međunarodnim akterima u borbi protiv korupcije, kao i organizacijama civilnog društva.

OPĆI CILJ

Uvažavajući reformske i strateške procese u BiH, a na temelju utvrđenih sistemskih i prioritarnih oblasti djelovanja, iskustava iz provedbe prethodne Strategije i detektiranih uzroka od korupcije u rizičnim sektorskim oblastima, opći cilj Strategije za borbu protiv korupcije u Zeničko-dobojskom kantonu je:

Osigurati koordiniranu provedbu sistemskih mjera borbe protiv korupcije, efikasnije upravljanje rizicima od korupcije u sektorskim oblastima, afirmacija pozitivnih društvenih vrijednosti, dobrih praksi i učešća svih segmenata društva u unapređenju pretpostavki za smanjenje stvarnog i percipiranog nivoa korupcije.

Uzimajući u obzir činjenicu da je korupcija sveprisutna pojava u Bosni i Hercegovini, pa samim time i na administrativnom prostoru Zeničko-dobojskog kantona, koja značajno narušava povjerenje građana u institucije vlasti neophodnim se pretpostavlja sistemski pristup prevenciji i suzbijanju korupcije. Prilikom takvog pristupa neophodno je da se definišu strateški prioriteti i ciljevi koji se žele postići u zacrtanom vremenskom periodu. Strategijom se želi na sveobuhvatan način jačajući kapacitete svih institucija Zeničko-dobojskog kantona prvenstveno stvoriti pretpostavke za efikasnu prevenciju korupcije u svim oblastima djelovanja javnih institucija. S tim u vezi Vlada Zeničko-dobojskog kantona želi da putem Tima Vlade Zeničko-dobojskog kantona za borbu protiv korupcije, nastavi kontinuirano jačanje kapaciteta svih kantonalnih institucija što bi trebalo rezultirati dogradnji transparentnog, društveno odgovornog i nadasve efikasnog sistema u preveniranju korupcije. Pored toga želi se izgrađivati sistem gdje će se u svim institucijama, ukoliko se korupcijsko ponašanje i ostvari, značajno povećati vjerovatnoća da se takvo ponašanje prevenira, otkrije i adekvatno sankcioniše od strane nadležnih institucija Kantona.

Zbog toga se i u procesu izrade nove Strategije nastojalo da ista ima principe tzv. integrirane antikorupcijske strategije, čiji su neizostavni principi da bude zasnovana na činjenicama, transparentna, nepristrasna, stručna, inkluzivna, sveobuhvatna, orijentirana na učinak i fleksibilna (UNODC, 2004).

Također, svrha Strategije je da se fokusira na borbu protiv korupcije, na oblasti gdje Kanton prema ustavnim nadležnostima ima isključivu ili podijeljenu nadležnost, poput zdravstva, obrazovanja, socijalne politike i drugih, kao i drugim segmentima na čije dodatno preveniranje ukazuju prethodno evaluirani izvještaji institucija o provedbi prethodne Strategije za borbu protiv korupcije 2017. – 2019. odnosno Akcionog plana.

U mišljenju Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo iz 2020. godine , između ostalog se navodi:

Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi / dostigla je određeni nivo pripremljenosti u borbi protiv korupcije. Nije postignut napredak po pitanju ključnog prioriteta 7 iz Mišljenja i preporuka iz 2019., koje su i dalje neispunjene. Vlasti i pravosuđe nisu preduzeli mjere u borbi protiv korupcije, a u vezi sa nalazima iz Izvještaja stručnjaka o pitanjima vladavine prava. Korupcija je i dalje široko rasprostranjena i svi nivoi vlasti pokazuju znakove političke zarobljenosti, što direktno utiče na svakodnevni život građana. Nije postignut napredak u djelotvornom provođenju strategija i akcionih planova za borbu protiv korupcije. Neusklađenost zakonodavstva na nivou cijele države i slaba institucionalna saradnja i koordinacija i dalje koče borbu protiv korupcije. Rezultati na sprečavanju i suzbijanju korupcije na visokom nivou i dalje su vrlo ograničeni zbog operativne neefikasnosti i političkog uplitanja. Vlasti trebaju osigurati odgovarajuće zakonodavno i institucionalno postupanje po preostalim preporukama GRECO-a, posebno u vezi sa finansiranjem političkih partija i sukobom interesa.

A u mišljenju Evropske komisije o zahtjevu BiH za članstvo iz 2019. godine na koje se referira Mišljenje EK o zahtjevu BiH za članstvo iz 2020. godine, navodilo se:

Bosna i Hercegovina je u ranoj fazi dostigla određeni nivo pripremljenosti u borbi protiv korupcije. Svi nivoi vlasti pokazuju znakove političke zarobljenosti, što direktno utiče na svakodnevni život građana, posebno u oblasti zdravstva, obrazovanja, zapošljavanja i javnih nabavki. Za aktivno unapređenje integriteta i borbu protiv korupcije potrebna je čvrsta politička opredijeljenost. Zemlja je generalno uspostavila institucionalni, pravni i strateški okvir za borbu protiv korupcije. Međutim, još uvijek postoje značajni nedostaci. Nedovoljna usklađenost entitetskih krivičnih zakona ozbiljno podriva politiku borbe protiv korupcije. Rascjepkanost strategija i akcionih planova na različitim nivoima vlasti umanjuje njihovo efikasno provođenje. Strateški dokumenti za borbu protiv korupcije moraju se bolje uskladiti u cijeloj zemlji. Mora se osigurati adekvatno finansiranje. Poboljšana koordinacija i saradnja koja uključuje sve nivoe vlasti je preduslov za efikasnije suzbijanje korupcije. Tijela za prevenciju korupcije na svim nivoima vlasti moraju biti stalne, nezavisne institucije sa jasnim i ambicioznim mandatom i odgovarajućim resursima. APIK, kao koordinaciono tijelo za prevenciju korupcije, treba da preuzme proaktivniju ulogu, posebno na podizanju svijesti građana o prevenciji korupcije i postupanju po njihovim podnescima s indicijama koruptivnog ponašanja. Zakonodavstvo o sukobu interesa na svim nivoima treba uskladiti sa preporukama GRECO-a i međunarodnim standardima. Potrebno je ojačati kapacitete za provođenje zakona. U cjelini gledano, korupcija je široko rasprostranjena i dalje predstavlja razlog za zabrinutost. Za efikasno rješavanje problema korupcije potrebna je snažna politička volja, kao i snažan odgovor krivičnogpravnog sistema na korupciju na visokom nivou.

SPECIFIČNI CILJEVI

Navedeni opći cilj Strategije za borbu protiv korupcije Vlade Zeničko-dobojskog kantona 2022. – 2026. godina pretpostavlja postojanje specifičnih ciljeva. Specifični ciljevi Strategije za borbu protiv korupcije Vlade Zeničko-dobojskog kantona su:

Nastavak izgradnje na uspostavi što efikasnijeg i efektivnijeg sistemskog i sektorskog antikorupcijskog preventivnog sistema unutar Zeničko-dobojskog kantona.

STRATEŠKI CILJEVI

Iz ovako formuliranog općeg cilja proizlaze sljedeći strateški ciljevi, koji se u Zeničko-dobojskom kantonu trebaju postići provođenjem Strategije:

- Uspostava normativnog i strateškog okvira za efikasnu prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije-nastavak jačanja institucionalnih kapaciteta;
- Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivnih antikorupcijskih aktivnosti u javnom sektoru Zeničko-dobojskog kantona, te u odnosima janog i privatnog sektora;
- Unapređenje djelotvornosti i efikasnosti inspeksijskih, policijskih i pravosudnih institucija u otkrivanju i procesuiranju koruptivnih krivičnih djela;
- Uključivanje cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije.

Osnovni strateški ciljevi se odnose na osnovne sveobuhvatne pravce u borbi protiv korupcije a to su prevencija korupcije, suzbijanje korupcije, podizanje svijesti građanskog društva i efikasno uspostavljeni koordinacijski mehanizmi i nadzor nad provođenjem antikorupcijskih aktivnosti. Kako bi se adekvatno ostvarilo i nadziralo provođenje svih specifičnih strateških ciljeva isti su dodatno razrađeni kroz strateške programe, koji su dodatno razrađeni kroz specifične aktivnosti koje će biti dodatno operacionalizovane u Akcionom planu. Sve aktivnosti su određene preciznim rokovima unutar kojih se trebaju provesti, sa tačno određenim implementatorima ti aktivnostima, mjerljivim i inoviranim indikatorima, kao i boljem definisanju potrebnih resursa za provođenje. Specifični strateški ciljevi Strategije, iako su formalno odvojeni radi lakše realizacije istih su itekako u međusobnoj korelaciji i uspješna borba protiv korupcije ovisi od stvarne implementacije svih specifičnih ciljeva. Vlada Zeničko-dobojskog kantona se istinski opredijelila za pokretanje svih potrebnih dugoročnih i planskih aktivnosti u borbi protiv korupcije u svim segmentima svog rada i djelokruga svojih nadležnosti. U okviru svojih nadležnosti najveći fokus jeste na prevenciji korupcije, sa posebnim međusektorskim pristupom.

NAČELA

Obzirom na integrirani pristup Strategije, složenost problema korupcije, njen direktni uticaj na poštivanje temeljnih društvenih vrijednosti, vladavinu prava i samoodrživog razvoja, i kvalitete života svakog građanina na području Zeničko-dobojskog kantona, neophodno je pridržavati se načela prilikom izrade kao i primjeni Strategije i Akcionog plana, i to :

- Načelo zakonitosti- koje pretpostavlja da su svi strateški prioriteti i ciljevi i programi koje se trebaju postići u provođenju Strategije i Akcionog plana trebaju biti zasnovani na ustavnim nadležnostima Zeničko-dobojskog kantona i u skladu sa zakonima, odnosno višim pravnim aktima.
- Vladavina prava - usklađenost pravnih akata i svih radnji pravnih subjekata sa zakonom
- Načelo inkluzivnosti- koje pretpostavlja da će se prilikom provođenja Startegije i Akcionog plana uključiti svi akteri koji mogu doprinijeti suzbijanju korupcije u Zeničko-dobojskom kantonu uključujući institucije vlasti, privatni sektor, akademsku zajednicu, nevladin sektor i građane u cjelini.

- Načelo objektivnosti- Strateški pristup borbi protiv korupcije, uključujući i implementaciju aktivnosti za čiju realizaciju su zadužene određene institucije sa jasnim rokovima implementacije, pokazateljima uspjeha i potrebnim sredstvima za njihovo provođenje treba zasnivati na objektivnim indikatorima.
- Načelo transparentnosti i participativnost - koji uključuje da će se zbog interesa javnosti i ranjivosti društva na korupciju sve aktivnosti na provođenju antikorupcijskih nastojanja adekvatno informisati javnost sa namjerom jačanja povjerenja građana u institucije vlasti. Radi veće transparentnosti, u najvećoj mjeri treba koristiti ekonomična i savremena sredstva komunikacije u objavljivanju odluka, podataka o planiranim i provedenim aktivnostima, u pretraživanju baza podataka o aktivnostima organa vlasti, naročito u vezi sa sistemom javnog finansiranja i praksom postupanja.
- Nepristrasnost i stručnost - politička neutralnost i kompetentnost za ispunjavanje antikorupcijskih zadataka neophodni su za dug i složen proces kao što je borba protiv korupcije. Suprotstavljanje korupciji treba se smatrati dijelom rada za opće dobro i unapređenja profesionalizma uprave ali i privatnoga sektora, i u njemu nema mjesta ideološkim, političkim i drugim uticajima. Isto tako, potrebno je stalno raditi na unapređenju znanja, stavova i vještina za suprotstavljanje korupciji.
- Načelo zasnovanosti na činjenicama- koji pretpostavlja da će se prilikom svake antikorupcijske aktivnosti pristupiti na utvrđenim činjenicama kako bi efekti provedenih aktivnosti bili adekvatni izazovu sa kojima se institucije vlasti Zeničko-dobojskog kantona susreću.
- Dobra praksa - usaglašavanje antikorupcijskih aktivnosti sa dobrim praksama na polju suprotstavljanja korupciji u okruženju, učenje na greškama, uočenim obrascima koruptivnog ponašanja i njihovog uzroka u sistemu.
- Načelo ekonomičnosti- Antikorupcijske aktivnosti i jačanje integriteta institucija Zeničko-dobojskog kantona trebaju da budu sastavni dio redovnih aktivnosti svakodnevnog provođenja nadležnosti institucija, tako da je potrebno osigurati što manje utroška sredstava za sastavne dijelove svakodnevnih dužnosti.
- Načelo efikasnosti- Kako bi se na što uspješniji način ostvarili strateški ciljevi u borbi protiv korupcije, potrebno je da se prilikom planiranja strateških aktivnosti vodi računa o stvarnim rezultatima koji se trebaju postići uz optimalno trošenje vremenskih resursa. Budući da se značajan broj antikorupcijskih aktivnosti odnosi na javnu upravu, te javne službe i javna preduzeća, koja treba da budu servis građanima, to u definiranju i ostvarivanju antikorupcijskih, i uopće, ciljeva rada javne uprave treba voditi računa o krajnjem rezultatu i kako ga mjeriti, uz utvrđivanje jasno i precizno definiranih indikatora, koji su pri tome i provodivi.
- Orijentiranost na učinak – podrazumijeva uspostavljanje jasnih ciljeva, i preciziranih i mjerljivih alata i indikatora učinaka a nikako deklarativno formulisanih ciljeva koji su teško ili nikako ostvarivi, bez adekvatnih indikatora učinaka odnosno provodenosti cilja. Javna zdravstvena ustanova Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti (u daljem tekstu: Zavod) osnovana je

Odlukom o osnivanju Zavoda od strane Skupštine Zeničko-dobojskog kantona na redovnoj sjednici održanoj 13. 10. 2005. godine pod brojem: 01-37-28382/05, a koja je objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona, br. 11/05“.

JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Odlukom Vlade Zeničko-dobojskog kantona o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne zdravstvene ustanove Kantonalni Zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona broj: 01-37-16098/12 od 20. 7. 2012. godine promijenjen je naziv ustanove u Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona. Istim aktom usklađena je djelatnost Zavoda, a na osnovu Odluke o klasifikaciji djelatnosti BiH („Službene novine BiH“, broj: 47/10) i definisani su izvori i načini obezbjeđivanja sredstava za rad i raspolaganje viškom prihoda nad rashodima. U skladu sa pomenutom Odlukom, Zavod je izvršio usklađivanje svih općih akata ustanove. Nakon prihvaćene inicijative Zavoda, za usklađivanje člana 2. Odluke o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Javne zdravstvene ustanove Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti, Skupština Zeničko-dobojskog kantona donijela je Odluku o izmjenama Odluke o preuzimanju prava i obaveza osnivača koje se odnose na naziv Ustanove i njenu djelatnost, po kojoj ustanova dobiva konačan naziv Javna zdravstvena ustanova Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona (Službene novine Zeničko- dobojskog kantona, broj: 11/2018 od 03.8.2018. godine).

Shodno donesenoj Odluci i ukazanoj potrebi za tehničkim poboljšanjem teksta Statuta, broj: 338-III-2/12 U.O od 31. 8. 2012. godine pristupilo se usklađivanju Statuta. Upravni odbor je na svojoj 15. sjednici 9. 11. 2018. godine donio odluku o usvajanju Statuta JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Ze-Do kantona na kojeg je Vlada Zeničko-dobojskog kantona je na svojoj 171. sjednici održana dana 30. 11. 2018. dala saglasnost Zaključkom broj: 02-1-17670/18 od 30. 11. 2018. godine.

Upis u sudski registar izvršen je dana 5. 12. 2005. godine po brojem U/I-2193/05 od kada i počinje zvaničan rad Zavoda. U skladu sa već pomenutim, izvršena je preregistracija Zavoda u Općinskom sudu u Zenici Rješenjem o izmjenama podataka br. 043-0-Reg-12-000898 od 3. 9. 2012. godine. Shodno novoj Odluci, izvršena je i nova preregistracija kod Općinskog suda u Zenici Rješenjem o izmjenama podataka, broj: 043-0-Reg-18-001396 od 7. 12. 2018 godine.

Osnivač Zavoda je Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Sjedište Zavoda je u Zenici, u Ulici Aska Borića 28.

Identifikacioni broj Zavoda je: 4218500470003.

REGULATORNI OKVIR RADA

Regulatorni okvir rada Zavoda između ostalih čine sljedeći temeljni propisi :

- Strateški plan razvoja zdravstva u FBiH, Federalno ministarstvo zdravstva,
- Zakon o radu,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o liječništvu,
- Zakon o sestrinstvu i primaljstvu, SN
- Zakon o zabrani diskriminacije,
- Zakon o štrajku,
- Zakon o volontiranju,

- Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom,
- Zakon o zapošljavanju stranaca,
- Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu,
- Zakon o zaštiti na radu,
- Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- Zakon o zaštiti ličnih podataka,
- Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskih pregledima radnika na tim radnim mjestima,
- Pravilnik o načinu vršenja zdravstvenih pregleda na kliconoštvo,
- Pravilnik o kriterijima za provjeru zdravstvene sposobnosti lica koja obavljaju poslove zaštite ljudi i imovine,
- Pravilnik o autorizaciji pravnih lica koja obavljaju zdravstvene preglede i načinu obavljanja zdravstvenih pregleda lica profesionalno izloženih jonizirajućem zračenju,
- Pravilnik o načinu provođenja obavezne imunizacije,
- Pravilnik o specijalizacijama i subspecijalizacijama doktora medicine, doktora stomatologije, magistara farmacije i inženjera medicinske biohemije,
- Pravilnik o načinu i postupku odobravanja specijalizacija odnosno supspecijalizacija državljanima Bosne i Hercegovine na lični zahtjev,
- Pravilnik o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika,
- Pravilnik o kriterijima za prijem specijalizanata,
- Pravilnik o kriterijima za prijem subspecijalizanata,
- Pravilnik o uvjetima i načinu priznavanja pripravnčkog staža i stručnog ispita zdravstvenih radnika koji je obavljen i položen u inostranstvu,
- Pravilnik o uvjetima, kao i kriterijima i postupku za dodjelu naziva primarijus,
- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu,
- Pravilnik o postupku izdavanja licence, kao i sadržaju i izgledu licence,
- Pravilnik o ocjenjivanju radne sposobnosti u penzijskom i invalidskom osiguranju,
- Pravilnik o postupku utvrđivanja radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem,
- Pravilnik o načinu, postupku i uvjetima, kao i drugim pitanjima od značaja za organiziranje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi,
- Pravilnik o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika,
- Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine,
- Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH,
- Kolektivni ugovor za oblast zdravstva (kantonalni)
- Strukovni etički kodeks

INTERNI PRAVNI AKTI ZAVODA

1. Statut Javne zdravstvene ustanove Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona;
2. Pravilnik o radu JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona;
3. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona;
4. Pravilnik o obrazovanju i usavršavanju zaposlenika JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona;
5. Pravilnik o javnim nabavkama;
6. Pravilnik o zaštiti od požara;
7. Pravilnik za postupanje Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona u slučajevima diskriminacije (prevencija, zaštita i sankcije);
8. Pravilnik o zaštiti na radu;
9. Poslovnik o radu stručnog vijeća Zavoda;
10. Pravilnik za prevenciju i sprečavanje korupcije, 2020. godine;
11. Poslovnik o radu Upravnog odbora JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona;
12. Poslovnik o radu Etičkog komiteta;
13. Poslovnik o radu Komisija za lijekove;
14. Poslovnik o radu Komisije za prigovore pacijenata;
15. Poslovnik o radu Komisije za poboljšanje kvalitete i sigurnosti u zdravstvu.

VIZIJA ZAVODA ZA BOLESTI OVISNOSTI ZE-DO KANTONA

Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona je ustanova koja će svojim stručnim i profesionalnim pristupom prevencije, tretmana i rehabilitacije bolesti ovisnosti prevazići kantonalne i entitetske okvire i postati regionalni edukativni i terapijski centar za bolesti ovisnosti.

MISIJA ZAVODA ZA BOLESTI OVISNOSTI ZE-DO KANTONA

Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona je specijalizovana zdravstvena ustanova u pružanju usluga iz oblasti prevencije ovisnosti, tretmana i rehabilitacije ovisnika uz primjenu savremenih metoda u ambulantnim i stacionarnim uslovima, uz kontinuirano stručno unapređivanje, a u cilju poboljšanja i unapređenja kvalitete života stanovništva na području Zeničko-dobojskog kantona.

Da bi ostvarili misiju u Zavodu za bolesti ovisnosti Ze-Do kantona, osim vrijednosti koje se promovišu fokusirane na pacijenta, tu je briga za sve zaposlene, za njihov timski rad, radnu etiku i napredovanje. Za zaposlene se stvara okruženja u kojem se prepoznaje kvalitetan i human rad, učenje i usavršavanje zaposlenih da prihvataju promjene i budu otvoreni za nove inicijative. Kroz timski rad podstičemo zaposlene da demonstriraju posvećenost timskom radu, zajedničkim ciljevima, da pomažu jedni drugima, da budu

uspješni i da saraduju i grade partnerske odnose sa našim klijentima. Radna etika zaposlenih se shvata kao težnja najvećim standardima poštenja, integriteta i profesionalizma, te djelovanje bez predrasuda po bilo kojoj osnovi s imperativom na čuvanju medicinskih tajni.

TEMELJNI PRINCIPI RADA ZAVODA SU:

- jednakost,
- nediskriminacija,
- zakonitost,
- pravičnost,
- humano postupanje,
- profesionalnost,
- usmjerenost ka zajedničkim ciljevima.

CILJ I STRATEŠKI PRINCIPI RADA ZAVODA

Sve aktivnosti Zavoda imaju za cilj da se unapređenjem kvaliteta zdravstvene usluge postigne što veće zadovoljstvo pacijenata i pozitivni rezultati rada i poslovanja. U Programe primarne prevencije uključiti što veći broj adolescenata i mladih ljudi sa ciljem razvijanja svijesti i otpora prema psihoaktivnim supstancama, kao i neprilagođenom i patološkom ponašanju. Permanentno unapređivati znanje zaposlenih putem programa kontinuirane interne i eksterne edukacije sa ciljem ostvarivanja što kvalitetnije zdravstvene usluge. Iz toga proizilaze strateški principi u radu Zavoda:

- Visoki kvalitet zdravstvene usluge;
- Kontinuirana medicinska edukacija osoblja, kroz stalno stručno unapređivanje postojećih programa liječenja i uspostavljanje novih u skladu sa preporukama SZO;
- Multidisciplinarni timski pristup,
- Primarna prevencija i rano otkrivanje poremećaja;
- Monitoring i evaluacija svih segmenata rada;
- Multisektorijalna saradnja;
- Pozitivno finansijsko poslovanje;
- Medijska promocija rada ustanove.

DJELATNOST ZAVODA

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Odlukom o klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/10), Statutom Zavoda na koji je Skupština Zeničko-dobojskog kantona dala svoju saglasnost Zavod obavlja sljedeće djelatnosti:

- 86.10 - djelatnosti bolnica;
- 86.22 - djelatnosti specijalističke medicinske prakse;
- 86.90 - ostale djelatnosti zdravstvene zaštite;

U skladu sa naprijed navedenim zakonskim odredbama, utvrđena je djelatnost Zavoda:

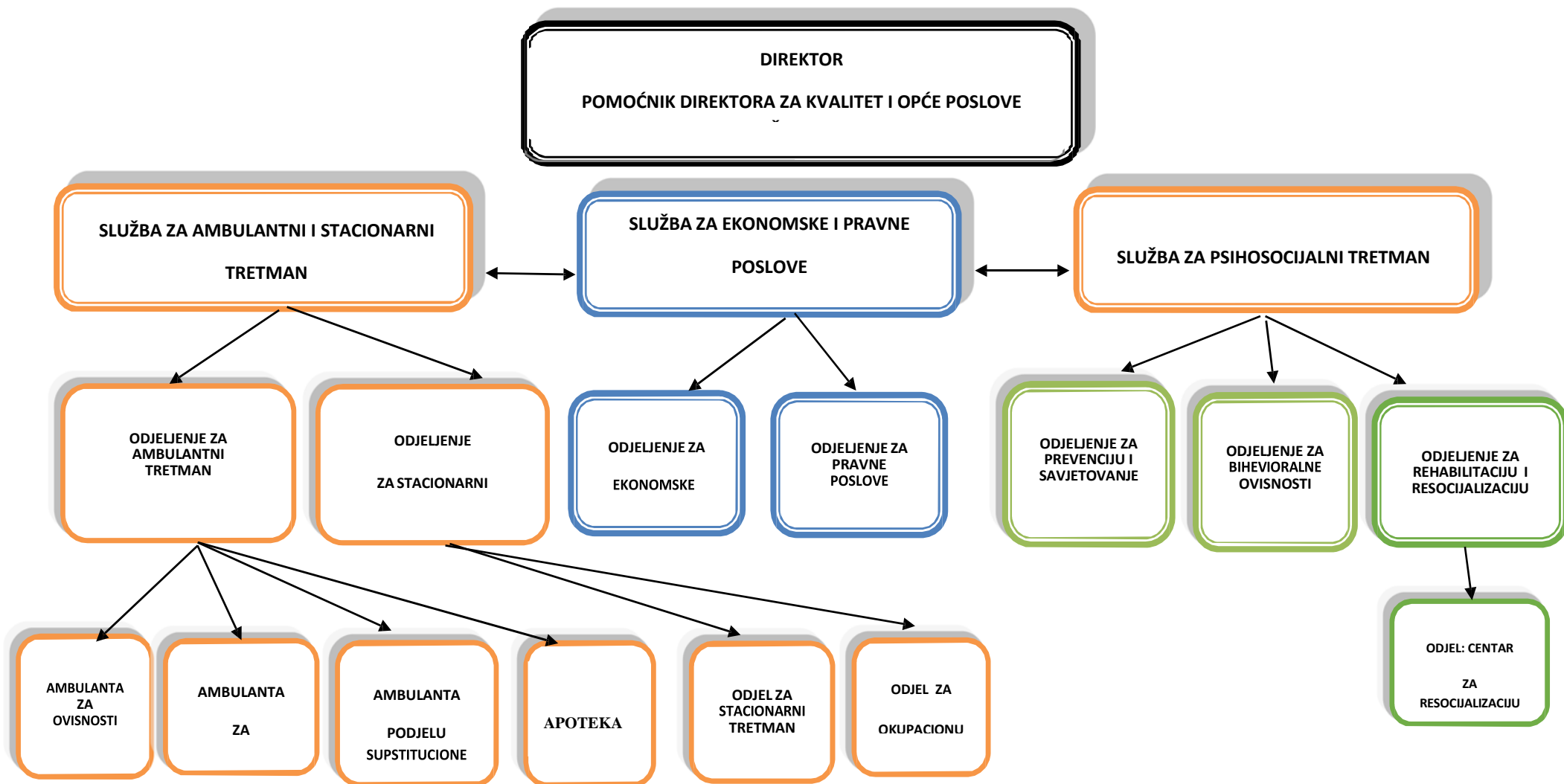
- stacionarna i ambulantno-poliklinička zdravstvena zaštita sa rehabilitacijom oboljelih ovisnika,
- planira, predlaže i provodi mjere primarne prevencije za očuvanje i unapređenje zdravlja u segmentu ovisnosti;
- dijagnostiku, terapiju, sekundarnu i tercijarnu prevenciju, rehabilitaciju i socijalnu reintegraciju ovisnika;
- provođenje programa supstitucione terapije prema standardima Svjetske zdravstvene organizacije;
- vođenje registra bolesti ovisnosti;
- ostvaruje saradnju sa zdravstvenim ustanovama svih nivoa zdravstvene zaštite;
- ostvaruje saradnje sa ustanovama koje kroz svoju djelatnost mogu biti uključene u borbu protiv bolesti ovisnosti (osnovne i srednje škole, prosvjetno-pedagoški zavodi, visokoškolske ustanove, centri za socijalni rad, nevladine organizacije, sportska udruženja, udruženje građana i roditelja);
- provodi istraživački rad i statističku obradu iz oblasti ovisnosti;
- organizuje i /ili provodi programe smanjenja štete za lica koja injektiraju droge;
- organizuje stručna savjetovanja, seminare, javne tribine, predavanja i druge aktivnosti od značaja za ostvarivanje djelatnosti Zavoda;
- provodi edukaciju medicinskog osoblja iz oblasti ovisnosti;
- provodi edukaciju medicinskih suradnika iz oblasti ovisnosti;
- izrađuje i provodi doktrinu i model u pružanju zdravstvene zaštite u oblasti ovisnosti;
- učestvuje u dopunskom stručnom osposobljavanju zdravstvenih i nezdravstvenih radnika iz svoje profesionalne oblasti;
- obavlja i druge poslove u oblasti bolesti ovisnosti u skladu sa posebnim propisima.

ORGANIZACIJA I RAD ZAVODA

Odlukom Vlade Zeničko-dobojskog kantona o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja izvršeno je usklađivanje svih općih akata Zavoda.

U skladu sa opštim aktima Zavoda svoju javno-zdravstvenu djelatnost obavlja putem organizacionih jedinica. Osnovne organizacione jedinice obrazuju se za vršenje poslova i zadataka, iz jedne ili više oblasti, iz djelokruga Zavoda.

Prilog: Šema organizaciono-funkcionalne strukture Zavoda, utvrđuje se na sljedeći način:

TABELARNI DIO

STRATEŠKI CILJ 1**Uspostava normativnog i strateškog okvira za efikasnu prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije - nastavak jačanja institucionalnih kapaciteta JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona****Strateški program 1.1.****Strateški okvir za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.1.2.	Usvajanje ili revidiranje vlastitog plana djelovanja protiv korupcije u skladu sa ciljevima i mjerama ovog Akcionog plana	Koordinator za pitanja korupcije JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Šest mjeseci po usvajanju AP (10.12.2022.godine)	Izrađen novi akcioni plan JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršeno u okviru funkcionalnih nadležnosti JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona

Strateški program 1.3.**Jačanje kapaciteta za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.3.3.	Imenovanje kontakt osobe (koordinatora) za pitanja korupcije	Direktor JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Prva godina provedbe Strategije	Imenovana je kontakt osoba u JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona.	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršeno u okviru

				Podaci o kontakt osobi (ime i prezime, službeni mail i kontakt telefon) dostavljeni Ured za korupciju ZDKu.	funkcionalnih nadležnosti JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona
1.3.5.	Obezbijediti aktivno učestvovanje uposlenika na predavanjima i obukama iz oblasti sprečavanja korupcije i sukoba interesa	Direktor JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Koordinator za pitanja korupcije JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona prisustvovao svim dosadašnjim obukama, te obezbjeđeno aktivno učestvovanje uposlenika na predavanjima i obukama iz oblasti sprečavanja korupcije i sukoba interesa.	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršeno u okviru funkcionalnih nadležnosti JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona
1.3.7.	Kontinuirano promovirati sisteme za prijavljivanje korupcije i mehanizme zaštite prijavitelja korupcije	Menadžment i uposlenici JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Javnosti dostupne informacije o on line sistemima za prijavu korupcije	Dopunska sredstva nisu potrebna.

Strateški program 1.4.
Zakonodavni okvir za borbu protiv korupcije u BiH i ZDK – Unapređenje antikorupcijskih propisa i oblasti zaštite prijavitelja i korupcijskih rizika u propisima

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
1.4.4.	Nakon usvajanja propisa kojim se reguliše zaštita lica koja prijavljuju korupciju donijeti podzakonske akte na nivou JZU Zavoda za	Pravna i ekonomska služba priprema, a direktor JZU Zavoda za bolesti ovisnosti	6 mjeseci od usvajanja propisa kojim se reguliše zaštita prijavitelja	Broj donesenih podzakonskih akata	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti

	bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona o zaštiti prijavitelja korupcije i promovirati ih među uposlenima	Zeničko-dobojskog kantona donosi podzakonske akte o zaštiti prijavitelja korupcije.	korupcije		
1.4.5.	U saradnji sa APIK-om izraditi pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti lica koja prijavljuju korupciju	Pravna i ekonomska služba JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Šest mjeseci od usvajanja propisa koji regulišu zaštitu prijavitelja korupcije	Izrađen Pravilnik o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti lica koja prijavljuju korupciju	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.4.9.	Inicirati izmjene pravnog okvira sa ciljem uspostave stalne prakse transparentnih procesa u izradi, usvajanju i objavljivanju propisa	Pravna i ekonomska služba JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Učešće JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona u izradi, usvajanju i javnom objavljivanju propisa.	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti
1.4.11.	Pratiti APIKove preporuke, i ukazivati na obavezu provođenja preporuka relevantnih međunarodnih organizacija i institucija za borbu protiv korupcije	Ured za borbu protiv korupcije ZDK, Pravna i ekonomska služba JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	UNCAC / GRECO / OECD/ SIGMA APIK-ove preporuke na ovom polju trebaju biti dostavljene JZU Zavodu za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

STRATEŠKI CILJ 2

Razvijanje, promoviranje i provođenje preventivnih antikorupcijskih aktivnosti u JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona

Strateški program 2.1. Proaktivna transparentnost

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
------	-----------	------------	-----------------	------------------------	------------------

2.1.1.	Promovisati i unaprijediti proaktivan pristup u osiguranju javnosti rada JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Menadžment i uposlenici JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Broj objavljenih i na zahtjev dostavljenih informacija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.2.	Pratiti realizaciju Zakona o slobodi pristupa informacijama i izvještavati o tome.	Pravno-ekonomska služba JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Smanjen broj kršenja prava na pristup informacijama	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.4.	Uspostaviti i promovisati otvorene komunikacijske kanale u JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona u cilju motiviranja korisnika usluga ili uposlenika da prijave korupciju	Menadžment i uposlenici JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano nakon prve godine usvajanja Strategije	Broj otvorenih komunikacijskih kanala, broj i način promocija	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.1.5.	Implementirati smjernice o minimalnim sadržajima web-stranice JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Uposleni zaduženi za Web-stranicu JZU Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Prva godina po usvajanju Strategije	Web-stranica sadrži minimalne sadržaje. Smjernice OGP implementirane	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.2.
Prevenција korupcije u JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.2.2.	Dostavljanje podataka o angažovanju lica na osnovu	Koordinator za pitanja korupcije uz podatke	Jednom godišnje	Dostavljeni podaci Uredu za korupciju ZDK, a Ured za	Dopunska sredstva nisu

	ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ostalim ugovorima	dostavljene od strane Pravne i ekonomske službe JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona		korupciju analizira iste i shodno rezultatima analize daje antikoruptivne mjere	potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.2.3.	Dostavljanje i analiza podataka o angažovanju lica u radu komisija	Koordinator za pitanja korupcije uz podatke dostavljene od strane Pravne i ekonomske službe JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Jednom godišnje	Institucije dostavljaju podatke Uredu za korupciju ZDK, a Ured za korupciju analizira iste i shodno rezultatima analize daje antikoruptivne mjere	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

Strateški program 2.3.
Razvijanje kulture integriteta i etičnosti u JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
2.3.1.	Osigurati dosljednu primjenu etičkih kodeksa, te na godišnjem nivou provjeravati dosljednu primjenu etičkih kodeksa	Direktor JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Komisija za etička pitanja	Kontinuirano	Uposleni upoznati sa sadržajem etičkih kodeksa Ponašanje u skladu sa odredbama predviđenih etičkim kodeksima ponašanja Broj prijava kršenja etičkih kodeksa Anonimna anketa među uposlenicima	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.3.2.	Promovirati etičko ponašanje u javnom životu, domaćinski odnos prema Zavodu, te normativno urediti etičko ponašanje.	Svi uposlenici JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Kontinuirana promocija općeg dobra i interesa u javnom životu putem svih dostupnih metoda.	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

2.3.4.	Usvojiti Plan integriteta	Direktor JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona usvaja Plan integriteta. Koordinator za pitanja korupcije se zadužuje za planiranje, koordiniranje i izradu Plana integriteta.	Druga godina po usvajanju Strategije	Usvojen Plan integriteta	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.3.5.	Vršiti nadzor nad provođenjem plana integriteta i ostalih antikorupcijskih dokumenata, te o tome u periodu 01.10.-30.10. tekuće godine izvještavati Ured za korupciju ZDK	Koordinator za pitanja korupcijskih aktivnosti	Kontinuirano, u oktobru za tekuću godinu	Sve institucije redovno izvještavaju Ured za korupciju ZDK o provođenju planova integriteta	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.3.6.	Uvesti u upotrebu softversko rješenje CRA alat za izradu planova integriteta	Inicijator: Ured za borbu protiv korupcije JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Druga godina provedbe Strategije	CRA alat razvijen i pušten u upotrebu. Izrađeno uputstvo za korištenje CRA alata.	Dopunska sredstva osigurati iz budžeta. Podrška u provedbi: OCD, međunarodne organizacije

**Strateški program 2.6.
Digitalizacija antikorupcije**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
------	-----------	------------	-----------------	------------------------	------------------

2.6.1.	Uspostaviti sistem prikupljanja i objave podataka u ZDK : - evidencija uposlenih, evidencija revizije diploma, evidencija nosilaca javnih funkcija, evidencija izabranih i imenovanih lica, evidencija subvencija i poticaja, e-nabavke...	Koordinator za pitanja korupcije ispred JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona dostavlja potrebne podatke za evidencije Uredu za borbu protiv korupcije ZDK	Prva godina provedbe Strategije	Podaci se prikupljaju i objavljuju	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
2.6.2.	Primjena aplikacije Proaktivni monitoring provedbe Strategije i Akcionog plana	Inicijator APIK Provodilac: Ured za korupciju ZDK i JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Prva godina provedbe Strategije	Stvorene tehničke i funkcionalne pretpostavke za primjenu aplikacije Izvršena edukacija korisnika aplikacije Korisnici aplikacije vrše unos podataka o provedbi u aplikaciji	Dopunska sredstva osigurati iz Budžeta Podrška u provedbi: OCD, međunarodne organizacije
2.6.3.	Primjena aplikacija za prijavu korupcije i zaštitu prijavitelja	Inicijator APIK Provodilac: Ured za korupciju ZDK i JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Treća godina provedbe Strategije	Izvršena edukacija korisnika aplikacija Aplikacije su u upotrebi	Dopunska sredstva osigurati iz Budžeta

Strateški program 3.4.

Jačanje kadrovskih i drugih kapaciteta i pravnog okvira za unapređenje rada revizijskih institucija

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
------	-----------	------------	-----------------	------------------------	------------------

3.4.3.	Postupiti po revizorskim izvještajima bez odlaganja, i dostaviti Uredu za korupciju ZDK povratne informacije	JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	izvještaji o postupanju po preporukama se dostavljaju Uredu za korupciju ZDK	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.4.6.	Ustanoviti rizike i mape procesa po FUK-u	Sve institucije, organi uprave i upravne organizacije u ZDK. Uposlenik JZU Zavod za bolesti ovisnosti ZDK zadužen za oblast FUK-a.		Mape rizika i procesa usvojene	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

**Strateški program 3.5.
Unapređenje sektora zdravstva**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.5.2.	Izvršiti analizu i na osnovu analize efikasno urediti sukob interesa u pružanju zdravstvenih usluga u domenu dopunskog rada	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Analiza - 6 mjeseci nakon usvajanja AP Preporuke - 12 mjeseci nakon usvajanja AP	Sukob interesa u pružanju usluga u domenu dopunskog rada uređen i regulisan	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.3.	Provoditi kontinuirane kontrole u pružanju zdravstvenih usluga	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	kontinuirano	Izvještaji o provođenju kontrola dostupni na web-stranici Min.zdravstva izvještaji OCD o praćenju stanja dostupni na web-stranici Min.zdravstva	OCD
3.5.4.	Kroz planove integriteta definisati posebno rizična radna mjesta i	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti	Osamnaest mjeseci nakon usvajanja AP	Rizična radna mjesta i radni procesi identifikovani i	

	radne procese za korupciju i donijeti mjere za uklanjanje takvih mogućnosti	ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona		ugrađeni u planove integriteta	
3.5.7.	Analizirati mogućnosti nastanka rizika na korupciju u vezi sa saradnjom sa privatnim zdravstvenim ustanovama	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Ured za korupciju ZDK	Devet mjeseci nakon usvajanja AP	Izrađena analiza sa preporukama i mjerama koje treba provesti za sprečavanje nastanka rizika	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.8.	Uključiti organizacije civilnog društva prilikom formiranja komisija za provjeru i analizu liste čekanja i pritužbi na liste čekanja	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Devet mjeseci od usvajanja AP	Analiza izrađena	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.9.	Na osnovu analize efikasno urediti liste čekanja i redoslijeda prijema pacijenata	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Prva godina, potom kontinuirano	Pravične i efikasne liste čekanja i redoslijeda prijema pacijenata dostupne pacijentima na uvid	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.10.	Provesti anonimnu anketu o korupciji u zdravstvu o percipiranim pojavnim oblicima korupcije, među uposlenima i među pacijentima	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Ured za korupciju ZDK	Kontinuirano	Ankete se provode i evaluiraju, preporuke implementirane, izvještaji dostavljeni u Ured za korupciju ZDK.	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.5.11.	Promovirati prava građana na zdravstvene usluge, načina njihove zaštite i prijava neregularnosti u zdravstvenom sistemu	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano nakon provedene ankete	Broj saopćenja i broj komunikacijskih kanala kojima se obavještava javnost o pravima u vezi zdravstvenih usluga,	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

				broj zaprimljenih prijava.	nadležnosti
3.5.12.	Educirati uposlene o važnosti sprečavanja korupcije	Ministarstvo zdravstva, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona Ured za korupciju ZDK	kontinuirano	Broj uposlenika koji su prošli obuke o korupciji u zdravstvu	Dopunska sredstva nisu potrebna, izvršiti u okviru funkcionalnih nadležnosti

**Strateški program 3.6.
Unapređenje sektora obrazovanja**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
3.6.1.	Nastaviti provjeru vjerodostojnosti diploma/svjedodžbi u javnim institucijama ZDK	JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Ured za korupciju ZDK	Kontinuirano tokom trajanja Strategije	Podaci o vjerodostojnosti diploma/svjedodžbi šestomjesečno dostavljeni Uredu za korupciju ZDK (broj uposlenih, broj provjerenih diploma/svjedodžbi, broj validnih, broj nevjerodostojnih)	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.2.	Izdvajati vlastita budžetska sredstva potrebna za plaćanja taksi (stavke Ugovorene i druge usluge) koje svojim pravilnicima propisuju obrazovne ustanove kod procesa provjere diploma/svjedočanstava	JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano tokom trajanja Strategije	Iznos sredstava utrošenih za proces provjere, broj provjerenih obrazovnih isprava koje su zahtjevale plaćanje taksi	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.3.	Postupati po indicijama o nevjerodostojnosti obrazovnih isprava u javnom sektoru ZDK	JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Ured za korupciju ZDK, nadležni organi Uprave	Kontinuirano	Broj dostavljenih indicija nadležnim organima za postupanje, broj podnesenih krivičnih prijava, broj procesuiranih / okončanih	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti

		policije MUP-a ZDK i Tužilaštva ZDK		prijava.	
3.6.4.	Urgirati odgovore na upite institucija o vjerodostojnosti diploma/svjedodžbi u slučaju njihovog izostanka, te poduzimati daljnje neophodne korake i aktivnosti u slučaju izostanka saradnje	Direktor JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Ured za korupciju ZDK	Kontinuirano nakon usvajanja Strategije	Dostavljene informacije Uredu za korupciju ZDK o upitima i urgencijama upućenim obrazovnim ustanovama u slučajevima izostanka odgovora; poduzeti koraci i aktivnosti Ured za korupciju ZDKa Vlade ZDK po pitanju nesaradnje obrazovnih ustanova u domenu borbe protiv korupcije	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti
3.6.5.	Provjeravati vjerodostojnost diploma/svjedočanstava pri svakom novom upošljavanju u javni sektor ZDK	JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Najkasnije dva mjeseca po prijemu novih kadrova	Izveštaji o izvršenoj provjeri novouposlenih u javnom sektoru dostavljaju se blagovremeno Uredu za korupciju ZDK	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti

STRATEŠKI CILJ 4
Unapređenje djelotvornosti i efikasnosti inspekcijskih, policijskih i pravosudnih institucija u otkrivanju i procesuiranju koruptivnih krivičnih djela

Strateški program 4.3.
Upravljanje rizicima od korupcije u kriznim situacijama i uslovima kriznog odlučivanja

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
4.3.2.	Provoditi plan aktivnosti preventivnog djelovanja i upravljanja rizicima od korupcije u kriznim situacijama	JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, Ured za korupciju ZDK	kontinuirano za vrijeme trajanja nastale krizne situacije	Periodično ili na zahtjev izvještavanje o provedbi aktivnosti	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih

					nadležnosti
4.3.3.	Pojačati nadzor u uslovima kriznog odlučivanja (vanredna stanja, stanja prirodnih i drugih nesreća, pandemija i sl.) nad javnim nabavkama, zapošljavanjem, trošenjem javnih sredstava te raspodjelom finansijskih i materijalnih donacija u cilju sprečavanja svih vidova zloupotreba u vanrednim okolnostima	Ured za korupciju ZDK, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	kontinuirano za vrijeme trajanja uslova koje zahtjevaju krizno odlučivanje	broj provedenih nadzora, broj utvrđenih nepravilnosti i neregularnosti, povećana transparentnost u procesima trošenja i distribucije javnih sredstava i donacija	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti
4.3.4.	Redovno informisati, razmjenjivati podatke i iskustava na osnovu provedbe plana aktivnosti, održavati redovne koordinacijske sastanke nadležnih institucija ZDK	Ured za korupciju ZDK, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	kontinuirano za vrijeme trajanja nastale krizne situacije	Broj dostavljenih informacija, održanih sastanaka	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti

**Strateški program 5.4.
Koordinacija, monitoring i izvještavanje**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za provedbu	Indikatori uspješnosti	Potrebni resursi
5.4.1.	Unaprijediti saradnje tijela za sprječavanje korupcije u ZDK i zajednička provedba antikorupcijskih aktivnosti	Ured za korupciju ZDK, tijela za sprječavanje korupcije i JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Kontinuirano	Broj provedenih aktivnosti Broj provedenih projekata protiv korupcije u odnosu na raniji period	Sredstva planirati u okviru funkcionalnih nadležnosti

5.4.9.	Osigurati kontinuitet u radu imenovanim koordinatorima u institucijama/ustanovama u ZDK tokom perioda trajanja provedbe Strategije	Direktor JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Dva mjeseca po usvajanju Strategije	Dostavljena rješenja/odluke o imenovanju koordinatora i zamjenskih članova Uredu za korupciju ZDK, sa potrebnim kontakt podacima koordinatora i zamjenskih članova	Dopunska sredstva nisu potrebna
5.4.11.	Evaluirati i procijeniti provođenje aktivnosti iz Akcionog plana i Strategije	Provodioci: Ured za korupciju ZDK, OCD, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona	Četvrta godina provedbe Strategije	Sačinjena evaluacija Strategije i Akcionog plana (eksterna i interna evaluacija)	Dopunska sredstva nisu potrebna

Dokument pripremljen od strane
koordinatora za pitanja antikorupcije
JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona:

Dr.sc. Mujčinović Nermana